

C154 – ECO17

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2007-2008

28 februari 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ECONOMIE, WERK EN SOCIALE ECONOMIE

INHOUD

Interpellatie van mevrouw Mieke Vogels tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het aanvaarden van uitzendarbeid als ‘gepaste werkaanbieding’	1
Met redenen omklede motie	5
Vraag om uitleg van de heer John Vrancken tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de problemen van de arbeidsmarkt in de bouwsector	5
Vraag om uitleg van de heer John Vrancken tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de sterke daling van de werkloosheidscijfers bij allochtone jongeren	8
Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de aanwezigheid van interimconsulenten in VDAB-opleidingscentra	11
Vraag om uitleg van mevrouw Martine Fournier tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de opleidingscheques	12

Voorzitter: de heer Eric Van Rompuy

Interpellatie van mevrouw Mieke Vogels tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het aanvaarden van uitzendarbeid als ‘gepaste werkaanbieding’

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, De Standaard van veertien dagen geleden citeerde uit verslagen van de werkgroep Beleid van de VDAB. In die werkgroep Beleid werd gesproken over de uitbreiding van het jeugdwerkbeleidsplan tot heel Vlaanderen.

Die uitbreiding is niet nieuw. Ook in deze commissie wisten we dat dit de bedoeling was. Wat wel nieuw was, is dat jongeren voortaan zullen worden bestookt met sms'jes die uitzendarbeid aanbieden. Die berichten leidden tot een actuele vraag in de plenaire vergadering van 13 februari 2008. Uit de betogen werden een aantal zaken duidelijk, maar bleven ook vragen onbeantwoord.

Mijnheer de minister, het was trouwens u die in uw repliek zei dat we er in deze commissie eens een debat ten gronde over zouden moeten voeren. Ik wil vandaag dieper ingaan op het principe van uitzendarbeid. Is dat een volwaardige jobaanbieding? Ik wil het ook hebben over de randvoorwaarden. Welke soorten uitzendarbeid kunnen of mogen we aan jongeren aanbieden?

Mijnheer de minister, in uw antwoord stelde u: “De veralgemening van de intensieve aanpak is een beslissing. In het kader van die beslissing staat ook vast dat we vacatures voor uitzendarbeid zullen aanbieden aan de betrokken jongeren.” U zegt dus dat het principe om jongeren te bestoken met sms'jes en hun uitzendarbeid aan te bieden binnen de werkgroep is aanvaard. Dat is een merkwaardige vaststelling omdat zowel de socialis-tische vakbond als uw federale partijgenoten actie voeren tegen de steeds grotere wildgroei aan uitzendarbeid. Toen de heer Vanvelthoven nog minister van Arbeid was, heeft hij waarschijnlijk nooit geweten dat er schrijvende toestanden binnen de uitzendarbeid zijn. Nu hij in de oppositie zit, ontdekt hij dat plots. De federale parlementsleden Vanvelthoven, Bonte en Kitir hebben een wetsvoorstel ingediend met een aantal concrete voorstellen. Het meest opvallende is dat een uitzendkracht die in de periode van drie maanden 60 dagen bij dezelfde werkgever werkt, eigenlijk een contract van onbepaalde duur zou moeten krijgen. De federale uitzendsector, de koepel van uitzendbedrijven Federgon, heeft onmiddellijk laten weten dat daar geen sprake van kan zijn.

Na de berichten in De Standaard hebben ook het ABVV en het ACV zich gehaast om een en ander te nuanceren. Ze hebben gesteld dat de contouren nog absoluut niet vastliggen en dat werkloze jongeren die niet ingaan op uitzendarbeid, niet geschorst kunnen worden. Dit is in tegenstelling met uw antwoord waar u zei dat het nog niet helemaal duidelijk was. Uit de reactie van de vakbonden heb ik echter onthouden dat het weigeren van een uitzendjob niet kan leiden tot een schorsing van een jongere werkloze.

De interimarbeid groeit spectaculair. In 2006 waren 354.000 werknemers tewerkgesteld via uitzendarbeid met daar nog eens 130.000 studenten bovenop. Volgens krantenberichten zijn de cijfers van 2007 nog niet bekend. Mijnheer de minister, kent u ze wel? Er wordt alleszins gewag gemaakt van het feit dat in 2007 het aantal mensen dat via uitzendarbeid werkt, nog is gestegen. Het is trouwens helemaal niet duidelijk of de bewering klopt dat de overgrote meerderheid van interimarbeid naar een vaste baan leidt. U hebt zelf gezegd, in reactie op een eerste onderzoek dat bij jonge werklozen is gevoerd, dat 23 percent instapt in interimarbeid en daar ook blijft. Dat is niet niets: het gaat om een op vier jongeren.

Door de stijging van de uitzendarbeid komt er een steeds grotere verschuiving van vaste naar tijdelijke contracten. De flexibiliteit bij kalme en drukker periodes die vroeger intern in het bedrijf werd opgevangen, wordt nu steeds meer doorgeschoven naar uitzendarbeid. Daardoor worden steeds meer vaste contracten omgezet in uitzendcontracten. Er is weinig zicht op hoeveel werknemers – ik denk dat het daarbij vaak gaat over allochtone arbeiders – er van het ene interimcontract naar het andere huppen. Ze werken drie maanden, krijgen een tijdje een werkloosheidsuitkering en werken dan weer een tijdje. Het zou goed zijn dat we daar zicht op krijgen. Ik heb de indruk dat een bepaalde laag van de arbeidsmarkt permanent in die interimarbeid blijft hangen, met alle gevolgen van dien.

Wie periodes van interimarbeid met periodes van werkloosheid afwisselt, flirt permanent met de armoedegrens. Die mensen slagen er niet in bij de bank een lening te krijgen om een huis te kopen. Dit betekent dat ze sowieso in de zeer dure huurmarkt blijven hangen. Ze hebben geen extralegale voordelen zoals hospitalisatieverzekeringen. Als ze ziek worden, moeten ze alles zelf betalen. Een bijkomende aanbataling voor de derde pensioenpijler kunnen ze vergeten, want ze bouwen daar geen rechten op. Hoewel ze werken, blijven die mensen permanent met de armoedegrens flirten. Ook in de toekomst zullen ze weinig of geen zekerheid kunnen opbouwen.

De minister heeft de opdracht gegeven de doorstroming van uitzendarbeid naar vaste contracten te onderzoeken. Dit onderzoek zou pas tegen juni 2008 worden afgerond. Uit het antwoord dat de minister op de actuele vragen over dit onderwerp heeft gegeven, blijkt dat er nog geen visie is op de randvoorwaarden om jongeren uitzendarbeid aan te bieden.

Mijnheer de minister, om welke uitzendjobs gaat het hier eigenlijk? Gaat het om dagcontracten of minstens om weekcontracten? Hoe vaak na elkaar moeten jongeren een uitzendjob aanvaarden? Staat hier een limiet op? Bent u bereid om te onderhandelen over het wetsvoorstel dat in de Kamer van Volksvertegenwoordigers werd ingediend om jongeren die in de loop van een periode van drie maanden 60 dagen bij dezelfde werkgever werken, een vast contract te geven? De hamvraag waarop zeker een duidelijk antwoord moet volgen, betreft natuurlijk de transmissie naar de Rijksdienst voor Arbeidsvoorzieningen (RVA). Zal een jongere die de hem aangeboden uitzendarbeid weigert naar de RVA worden doorverwezen met het oog op een schorsing? Wat is eventueel de stand van zaken met betrekking tot de onderhandelingen hierover?

Ik heb alvast de indruk dat u de kar voor het paard spant. Komende zomer wilt u de intensieve aanpak van jeugdwerkloosheid veralgemenen. Tegelijkertijd wilt u sms'jes met aanbiedingen voor uitzendarbeid verzenden. Ik denk dat dit wat te snel gaat. De veralgemening is een verworvenheid, maar het lijkt me te vroeg hier nu al uitzendarbeid aan te koppelen. Er moet eerst duidelijkheid komen over de doorstroming naar vaste contracten van jongeren die in de uitzendarbeid beginnen. Is het zo dat steeds meer mensen permanent in de uitzendarbeid blijven hangen? Welke kwaliteitsvoorwaarden willen we op dit vlak stellen? De tijd lijkt me niet rijp om al met een veralgemeende aanpak te starten en om jongeren met sms'jes over uitzendarbeid te bestoken.

De voorzitter: De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Vogels heeft daarnet verwezen naar een wetsvoorstel dat door een aantal volkvertegenwoordigers, waaronder de heer Bonte, is ingediend. Ik vind de inhoud van dit wetsvoorstel betrekkelijk kortzichtig. Een werkgever kan zeer moeilijk al na drie maanden beslissen iemand vast in dienst te nemen.

Ik heb wel begrip voor de bezorgdheid over jongeren in het uitzendarbeidcircuit. Jongeren die een tijdelijk contract weigeren, kunnen naar de RVA worden doorverwezen. Houdt de VDAB rekening met de tijdsduur van het aangeboden contract? Indien we jongeren verplichten contracten van een week te aanvaarden en hen bij weigering naar de RVA doorsturen, gaan we in mijn ogen wat te ver. Ik vind het wel logisch jongeren door te

verwijzen die een tijdelijk contract van vier of zes maanden weigeren. Dergelijke contracten kunnen als een volwaardige job worden beschouwd. Mijn vraag is bijgevolg of de VDAB rekening zal houden met de tijdsduur van het aangeboden contract.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mijnheer de voorzitter, we hebben tijdens een plenaire vergadering al eens van gedachten kunnen wisselen over dit onderwerp. Mijn fractie heeft toen verklaard dat dit denkspoor kan worden gevolgd. We moeten, in samenwerking met de sociale partners, natuurlijk in de nodige omkadering voorzien.

Mijnheer de minister, ik heb nog een bijkomende vraag. Hebt u plannen om dit project, allicht na een evaluatie, naar andere leeftijdsgroepen uit te breiden?

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Mijnheer de voorzitter, ik wil me aansluiten bij de vragen die hier zijn gesteld. Een aantal beschermingsmaatregelen moeten het kader voor dit project vormen.

Interimarbeid heeft een hele evolutie doorlopen. Ik herinner me nog de initiële beperkingen op interimarbeid. Vroeger kon slechts in vier gevallen een beroep worden gedaan op interimarbeid. Het was werknemers zelfs verboden interimkrachten vast aan te werven. Ondertussen zijn de zaken geëvolueerd en vormt interimarbeid eigenlijk de instapmogelijkheid in het normale circuit. De stelling dat interimarbeid geen passende betrekking vormt, is dan ook moeilijk houdbaar.

In die zin ben ik het ermee eens dat er ter zake een nieuwe werkwijze moet komen en dat het geheel van passende betrekkingen eens moet worden bekeken. Ik pleit er echter toch ook voor om dit binnen de perken te houden en er voorwaarden aan te verbinden, zowel qua diploma als qua tewerkstellingsduur. Wat het principe zelf betreft, zijn er echter geen belemmeringen.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Mijnheer de voorzitter, ik ben blij dat mevrouw Vogels in haar inleiding stelt dat het uitbreiden tot het hele land van de aanpak van de jongerenwerkloosheid in die dertien centrumsteden de bedoeling is. We hebben het daarover gehad in de commissie. Ze heeft de kritiek die ze daar destijds op had, helemaal niet herhaald. Ik vat dat op als een impliciete erkenning dat dit de juiste aanpak is.

Misschien komt haar interpellatie wat vroeg. De minister heeft in zijn antwoord immers gezegd dat dit alles nog

eens grondig moest worden besproken met de sociale partners, dat er technische bezwaren waren enzovoort. Dat neemt niet weg dat we over uitzendarbeid in iets bredere zin toch wel een aantal opmerkingen kunnen maken.

Van uitzendarbeid op zich krijg ik het persoonlijk warm noch koud, ik ben er geen vurig verdediger van. Ik heb bij de actuele vraag vastgesteld dat sommigen dat wel zijn. Ik ga die uitzendarbeid ook niet te vuur en te zwaard bestrijden. Het is vandaag een realiteit, zoals de heer Laurys al heeft opgemerkt. Vandaag speelt uitzendarbeid een rol in de toeleiding. Mensen vinden werk of stromen door naar vast werk via uitzendarbeid. De vraag is of dat alles optimaal gebeurt. Er zijn immers uiteraard ook uitwassen in die sector. De sector heeft een eigen economische logica en doelstellingen die niet altijd overeenstemmen met onze maatschappelijke doelstellingen.

Deze week las ik over de ambitie van Federgon om de opleidingsmarkt in België te gaan bezetten. Ik heb daar ernstige vragen bij. In het verleden heeft die sector ook al aanspraak gemaakt op het organiseren van de instroom van kansengroepen, via IBO-interim en dergelijke. Volgens de jongste cijfers die we daarover hebben gekregen, is dat niet echt een groot succes. We hebben debatten gehad over discriminatie in de sector. Er zijn gevallen bekend van feestdagen die systematisch niet worden uitbetaald. Het gaat vooral over zaken waar de federale overheid voor bevoegd is. Een aantal leden hebben al verwezen naar de praktijk waarbij het uitzendcontract wordt gebruikt als verlenging van de proeftijd. Het lijkt me een goed voorstel om dat te beperken, zodat mensen niet jarenlang via uitzendcontracten worden tewerkgesteld. Dat lijkt me evident.

We moeten de sector op zijn merites beoordelen en dat zo goed mogelijk in een kader proberen in te passen, zoals we dat doen bij andere aspecten van onze arbeidsmarkt. Dat belet niet dat ik in het korte debat naar aanleiding van de actuele vraag ter zake ook het aspect van de duurzaamheid van de tewerkstelling heb geïntroduceerd. We moeten er ons voor hoeden om, naast de werkloosheidsvallen die er misschien bestaan, werkvalen te creëren. Daarbij worden mensen in een opeenvolging van korte contracten gestopt, zodat ze geen duurzame loopbaan kunnen opbouwen. Het is belangrijk die duurzaamheid te bewaken. Onze specifieke aandacht moet uitgaan naar de zwaksten op onze arbeidsmarkt. Heel vaak is er daar sprake van problemen qua attitude en de discipline om op tijd te komen op het werk. Sommige mensen hebben het zeer moeilijk om ervaring aan te tonen. Vaak hebben ze geen diploma.

Uitzendcontracten kunnen net een hulpmiddel zijn om iets op te bouwen. Dit is dus een heel genuanceerd verhaal. We moeten ons hoeden voor zwart-wit tegenstellingen. We moeten heel waakzaam zijn en nagaan wat er in de praktijk gebeurt. Een van de problemen daar is het bestraffen en het doorverwijzen. Dat komt terug bij alle

vragen. Daar lijkt het begrip 'passende betrekking' me absoluut centraal te staan. Dat heb ik tot nu toe niet in twijfel horen trekken. Er moet worden beoordeeld of een betrekking overeenstemt met iemands competentie, of hij daar wel meer mee gaat verdienen, of het realistisch is qua verplaatsing en dergelijke. We doen enerzijds een aanbod, en anderzijds hebben mensen de verantwoordelijkheid om daarop in te gaan.

Mijnheer de minister, in de communicatie over het uitbreiden van de aanpak van de jeugdwerkloosheid, en de rol van de uitzendarbeid daarbij, gebruikt men bijna militaire termen. Er wordt gesproken over het bestoken van mensen. Het beeld wordt geschetst dat mensen een lawine van werkaanbiedingen over zich heen krijgen. Dat wordt nu verruimd tot de uitzendsector. Wie langs uitzendkantoren komt, ziet altijd heel veel affiches hangen. We zouden de indruk kunnen krijgen dat mensen bijna om het uur moeten ingaan op een werkaanbieding. Kijken we echter naar de WIS-computers, dan is dat al heel wat minder. Hebben we een zicht op het reële aanbod aan de betrokkenen?

De voorzitter: De heer De Craemer heeft het woord.

De heer Gino De Craemer: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, dit is inderdaad geen zwart-witverhaal. Er zijn nuances. De uitzendsector is uiteraard een economische factor waar men niet omheen kan. Ik kan het weten, want ik kom uit die sector. Ik weet ook dat er bij de uitzendkantoren soms tegenstrijdige belangen zijn en dat het commerciële aspect wordt afgewogen tegen het maatschappelijke aspect. Dat is bij sommige kantoren inderdaad een probleem.

Er zijn nog altijd misbruiken in de uitzendsector. Gelukkig is dit verminderd. Ik denk dat net een organisatie als Federgon ertoe kan bijdragen dat de uitzendkantoren die aangesloten zijn, volgens een bepaalde manier gaan werken om die misbruiken tegen te gaan. Ik pleit dus voor meer controle op uitzendkantoren die niet aangesloten zijn bij een organisatie als Federgon. Het is net bij die kantoren dat misbruiken voorkomen.

We moeten het een kans geven. Het is ook voor de betrokkenen die aangesproken worden een kans om ervaring op te doen. Een jongere kan onder meer via een uitzendcontract ervaring opdoen. Het is ook steeds meer – ik zou wel de cijfers nog eens moeten bekijken – de weg naar een vaste job. De huidige uitzendkantoren worden steeds meer gebruikt als een verkapt selectiebureau. Ik zeg niet dat ik dat goedkeur. Maar de meeste uitzendkantoren spelen daar ook op in. Ze hebben een echt interimkantoor, met daarnaast onder dezelfde naam een selectiekantoor.

Ik heb in de plenaire vergadering gepleit voor sociaal overleg met alle actoren. Ik heb ook gepleit om een

aantal voorwaarden te stellen. Weekcontracten en dagcontracten zijn niet voldoende om iemand te straffen. Dat is niet de oplossing. Volgens mij moet het minstens om maandopdrachten gaan. Er moet rekening worden gehouden met diploma's en competenties van de werkzoekende. Ik pleit ook voor een evaluatie na drie maanden tussen de werkgever en de VDAB om na te gaan of er al dan niet een vast contract kan worden gegeven aan de betrokken kandidaat. Als dat niet kan, moet de werkgever een duidelijke reden geven waarom het niet zou kunnen.

Ten slotte wil ik vragen of het niet mogelijk is om dit aanbod uit te breiden naar andere leeftijdscategorieën. Ik verwijs bijvoorbeeld naar vijftigplussers. Die mensen zijn zeer competent, hebben meestal een enorme ervaring en zijn dus zeer interessante kandidaten voor de uitzendsector.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik wil verwijzen naar wat ik gezegd heb in de plenaire vergadering in antwoord op een actuele vraag van mevrouw Libert. Ik ben al uitgebreid op dit onderwerp ingegaan. Ik zal uit hoffelijkheid hier nog een paar dingen zeggen, maar eigenlijk heb ik daar al geantwoord. Ik denk dat ik toen heb gezegd wat moest worden gezegd.

Ik zal een paar dingen nog eens onderstrepen. Het volgende is een beetje nieuw, daarom heb ik het eerst daarover. Ik denk dat de heer Van Malderen gelijk heeft dat we niet alleen genuanceerd moeten denken over de realiteit van uitzendwerk, maar dat we ook genuanceerd moeten zijn in onze uitspraken en in onze communicatie. Ik geloof dat ik ooit zelf aanleiding heb gegeven tot een artikel waarbij ik het had over 'bestoken'. Maar 'bestoken', laat staan 'bombarderen', is militaristisch taalgebruik en dus te mijden.

Bestoken doen we in de praktijk niet. Er is een proefproject geweest met de nieuwe, brede aanpak die we in heel Vlaanderen willen voor de jongeren. We verspreiden inderdaad ook uitzendvacatures als een uitzendkantoor dat vraagt. We verspreiden continu vacatures, en niet meer op wekelijkse basis. We communiceren ook via sms, en niet enkel via e-mail of per brief. En vooral, na één maand werkloosheid, vragen we aan de betrokkenen – op basis van het inzicht dat we dan hebben in het al dan niet ingaan op de werkaanbiedingen – of hij geen behoefte heeft aan extra begeleiding en/of opleiding.

Dat heeft proefgedraaid. Er is hier geen sprake van bestoken of bombarderen. De betrokken werkzoekenden kregen gedurende hun traject gemiddeld veertien vacatures, gewone en uitzendvacatures samen. Ze kregen ze continu en snel. Dat is belangrijk. Maar het is niet zo dat ze van 's morgens tot 's avonds sms'jes krijgen. We moeten van dat beeld af. De essentie is snel, onmiddellijk.

Er wordt ook vrij snel een balans opgemaakt. Was het een goede aanbieding? Heeft de betrokkene voldoende competenties?

Ik wil ook nog eens zeggen dat er een werkelijke verwarring is in de manier waarop mevrouw Vogels het probleem presenteert. Ik denk dat de andere commissieleden dit ook al onderstreept hebben. Eén vraag is wat je doet met uitzendarbeid als een instrument voor instroom op de arbeidsmarkt. Daar moeten we over nadenken. Een andere vraag is wat er gebeurt qua reglementering inzake uitstroom uit uitzendarbeid naar gewone, vaste contracten. Daarover gaat het voorstel van Bonte en consorten. Dat is federale materie. Ik hoef me er dus niet over uit te spreken, maar ik wil er toch wel iets over zeggen.

In de mate dat de Vlaamse overheid stelt dat uitzendarbeid ook een instrument is om mensen – en met name de zwakke groepen – te laten instromen op de arbeidsmarkt, is het ook logisch dat de federale overheid nadenkt over de globale reglementering van uitzendarbeid en hoe ervoor kan worden gezorgd dat mensen niet blijven steken in die formules doordat ze, bijvoorbeeld, gedurende jaren alleen maar uitzendcontracten krijgen en van het ene uitzendcontract overstappen naar het andere. Dat is het debat dat Bonte en consorten willen voeren.

Eigenlijk is dat niet alleen niet tegenstrijdig met mijn visie over het Vlaamse beleid op uitzendarbeid, het is er zelfs complementair mee. Als we vinden dat die formule ook een instrument is, moeten we er tegelijkertijd voor zorgen dat ze niet leidt tot perverse effecten. Men kan dat vergelijken met een medicament. Bij het gebruik ervan moeten we ook letten op de mogelijke bijwerkingen.

Het pervers effect houdt verband met de uitstroom naar vast werk, en niet met de instroom. Als we iets aan dat pervers effect willen doen, moeten we optreden op het vlak van het arbeidsrecht. Dat is een bevoegdheid van de federale overheid.

Ik ben nogal voorstander van klare politieke verantwoordelijkheden. Een van de kwalen van dit land is dat iedereen voortdurend over alles wordt ondervraagd. Mevrouw Vogels, ik neem u dat niet kwalijk. U bent niet alleen. Er zijn zaken waarvoor wij verantwoordelijk zijn en zaken waarvoor anderen de verantwoordelijkheid dragen. Als u me nu vraagt of mijn stellingname overeenkomt met het partijpolitieke standpunt, dan antwoord ik daar positief op. Ik wil dat instrument inzetten. Natuurlijk moeten er dan garanties zijn dat het instrument een aantal garanties inhoudt op het vlak van de uitstroom.

Voor het overige denk ik dat ik mevrouw Libert alle elementen heb gegeven. Op de vraag of we het systeem

zullen uitbreiden naar andere doelgroepen dan deze jongeren, wil ik niet vooruitlopen. Het is te vroeg om daarover een oriëntering te geven.

Het klopt dat ik, in nauw overleg met de partners in de VDAB, dit plan verder wil uitrollen. We moeten nog een aantal technische problemen oplossen, die toch ook wel bepalend zijn voor de kwaliteit. Het gaat daarbij over het uitzuiveren van doublures in aanbod aan uitzendvacatures. Terwijl we dat onder de knie trachten te krijgen, gaan we ervan uit dat de sociale partners ook nog het debat voeren over de kwalitatieve inhoud van het aanbod om jonge mensen te laten instromen op de arbeidsmarkt. Daarover werden suggesties gedaan. Ik ga daar nu niet op in, omdat ik veronderstel dat de sociale partners daarover nog met elkaar zullen spreken.

Mevrouw Vogels, u hebt verwezen naar uitspraken van de vakbonden. Natuurlijk zijn er nog andere sociale partners. Als ik het heb over dé sociale partners, bedoel ik de hele groep.

We moeten verwarring vermijden met het debat over de passende dienstbetrekking. Ik denk ook niet dat die bestaat, tenzij misschien in de initiële vraag van mevrouw Vogels. Een passende dienstbetrekking is een notie waarin de tijdsduur van een job niet figureert. Eerlijk gezegd hoeft dat ook niet. Tot op heden is het zo dat de richtlijn voor een consultant van de VDAB om te weten of een job passend is, inderdaad de RVA-notie 'passende dienstbetrekking' is. Er is geen reden om dat te veranderen.

De discussie over het gesystemiseerd aanbod is een ander debat. Ik ga ervan uit dat de sociale partners ons daarover nog iets zullen laten weten. Ik wil daarover voorlopig niet meer zeggen dan wat ik heb aangegeven in mijn antwoord op de vraag van mevrouw Libert.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het antwoord.

Mevrouw Mieke Vogels: Mijnheer de minister, ik wil eerst even reageren op wat de heer Van Malderen heeft gezegd. Ik heb het uitrollen van de aanpak van jeugdwerkloosheid nooit in vraag gesteld. In het verleden installeerden jongeren zich te veel in de werkloosheidsituatie. Dat kan absoluut niet. Ik zal echter blijven strijden tegen uitwassen, zoals destijds in Oostende, tegen het steeds meer schorsen van werklozen, van wie we dan niet weten waar ze naartoe gaan. Ik zal vragen blijven stellen over, onder andere, de kwaliteitsvoorwaarden van aangeboden uitzendjobs.

Mijnheer de minister, ik blijf wat op mijn honger zitten. Er blijven toch nog een aantal fundamentele vragen. Misschien hebben we vandaag niet alle gegevens om daarover ten gronde te debatteren. Is er geen verschuiving van reguliere arbeid naar uitzendarbeid? Riskeren

we niet een groep jongeren te creëren die ingaat op het uitzendaanbod en jarenlang in dat statuut blijft hangen?

Ik ben het ook niet helemaal eens met uw bewering dat dit een federale bevoegdheid is. U zou kunnen zeggen dat de Vlaamse Regering pas uitzendarbeid aan werklozen zal aanbieden op het moment dat de federale regering kwaliteitsgaranties biedt. U zegt dat dit de verantwoordelijkheid is van de federale overheid en dat u daar niets mee te maken hebt. Ik ben het daar niet mee eens. De federale parlementen zorgen voor het kwaliteitskader. Ik zou me kunnen voorstellen dat u wacht tot dat kader er is vooraleer u start met het aanbieden van uitzendarbeid aan jongeren.

Mijnheer de voorzitter, in de motie die ik zal indienen, vraag ik minister Vandenbroucke om, zolang er geen duidelijkheid is over de kwaliteitsvereiste binnen de federatie van uitzendarbeid, tijdens de zomer niet te starten met het aanbieden van uitzendarbeid aan jongeren.

Met redenen omklede motie

De voorzitter: Door mevrouw Vogels werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer John Vrancken tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de problemen van de arbeidsmarkt in de bouwsector

De voorzitter: De heer Vrancken heeft het woord.

De heer John Vrancken: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ondanks het personeelstekort in de Limburgse en Vlaamse bouwsector zitten nog te veel jongeren met een diploma uit het bouwonderwijs zonder baan. Bouwunie Limburg wil hieraan verhelpen, enerzijds door de beroepsrichtingen op te waarderen, anderzijds door technische richtingen al van in het kleuter- en basisonderwijs te promoten en een stageverplichting op te leggen.

Als de openstaande arbeidsplaatsen niet worden ingevuld door de duidelijk aanwezig zijnde arbeidskrachten, is er een ernstig probleem. Dit probleem kent verschillende facetten: de fysieke belasting van arbeid in de bouwsector kan één oorzaak zijn, waardoor arbeidskrachten andere sectoren opzoeken, de gewenste of

reële verloning voor de arbeid kan een andere factor zijn. Een derde oorzaak is te vinden in de attitude van een deel van de arbeidskrachten.

De opgesomde oorzaken kunnen niet geremedieerd worden in het onderwijs. Overigens kan het onderwijs eenvoudigweg niet fungeren als wegbereider van elke sociale of arbeidssector. Bovendien heeft de minister al enkele maatregelen getroffen, zoals de sectorconvenants, om de geschetste kloof te dichten. We mogen ook niet vergeten dat de knelpuntberoepen in de bouwsector momenteel zelfs moeten worden opgevuld door het inschakelen van buitenlandse werknemers, denken we maar aan Polen.

Mijnheer de minister, hoe evalueert u uw initiatieven die uit de startblokken zijn geraakt, zoals de convenants? Bereiken ze hun doel? Hebben de bestaande initiatieven nood aan intensifiëring, of zelfs uitbreiding naar nieuwe en andere maatregelen? Met het oog op het gepast inspeelen op de geschetste kloof in de invulling van de arbeidsmarkt, waarom denkt u dat gediplomeerden uit de bouwsector andere sectoren gaan opzoeken? Wordt daar controle op uitgeoefend? Heel veel mensen blijven in het statuut van werkloze hangen omdat ze met alle formaliteiten in orde zijn, maar ze gaan lekker in het zwart werken. We kennen er allemaal wel enkele.

Welke maatregelen die door de Bouwunie Limburg worden voorgesteld neemt u in overweging? Is er overleg tussen het departement Onderwijs en de Bouwunie Limburg? Zult u in dit dossier op provinciaal niveau gedifferentieerd werken, of overkoepelend op Vlaams niveau? Wilt u binnen de nieuwe leerplichtfinanciering een mechanisme om dergelijke maatregelen ter ondersteuning van doelen buiten het onderwijs, zoals arbeidsmarktpromotie en dergelijke, een structurele plaats te geven? Beschikt u over cijfers in verband met jonge laaggeschoolde allochtonen, die in de bouwsector zouden worden tewerkgesteld, in verband met de zogenaamde sterke daling van de werkloosheidscijfers bij deze bevolkingsgroep?

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Ik zal heel kort zijn. Het probleem dat de heer Vrancken hier signaleert is niet nieuw. Twaalf jaar geleden hebben we in STC Leuven (subregionaal tewerkstellingscomité) de paradox van de arbeidsmarkt in de bouwsector bekeken. Dat was een sectorscreening avant la lettre. De bouwsector kwam als eerste aan de beurt. Is er nadien iets gebeurd met de resultaten daarvan? Zijn er definitieve conclusies aan gekoppeld?

Die paradox is niet zo paradoxaal als op het eerste gezicht blijkt, omdat er heel wat zieken tussen zitten en mensen die niet meer in de sector aan bod kunnen

komen. Er zijn ook initiatieven genomen, onder andere de Bouwpool, die hier in De Schelp werd voorgesteld. Dat was een goed initiatief.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Er bestaat sinds 1996 een samenwerking tussen de bouwsector en het onderwijs in het kader van de globale convenants. Naar aanleiding van het sectoraal akkoord van 2 juni 2005 beslisten de sociale partners om de modaliteiten in de samenwerking met het onderwijs, vastgelegd in september 2002, aan te passen aan de nieuwe sectorale aanpak.

Op 1 september 2005 trad een nieuw globaal convenant BSO-TSO (beroepssecundair onderwijs - technisch secundair onderwijs) en een globaal convenant BUSO (buitengewoon secundair onderwijs) in werking. Omdat het voornaamste knelpunt voor de bouwsector het tekort aan geschoolde arbeidskrachten blijft, krijgt dat probleem, dat zowel kwantitatief als kwalitatief is, ook prioritaire aandacht in de samenwerking met het onderwijs. De duur en de inhoud van de stage, alsook andere aspecten van kwaliteitsvol onderwijs zijn belangrijke items die in de globale convenants aan bod komen.

Momenteel zijn er op basis van het globaal convenant 198 bijzondere convenants opgemaakt tussen opleidingsverstrekkers en het Fonds voor Vakopleidingen in de Bouwnijverheid (FVB). Die bijzondere convenants kunnen zowel door schoolbesturen als door schoolgemeenschappen worden afgesloten. Binnen deze bijzondere convenants zijn twee niveaus van samenwerking mogelijk. Een laagdrempelige standaardconvenant als de onderwijsverstrekker geen schoolorganisatorische engagementen wil aangaan, en een uitgebreid convenant als de school wel een vastgelegd schoolorganisatorisch engagement wil aangaan.

Momenteel wordt er ook onderhandeld over een te vernieuwen algemene samenwerkingsovereenkomst tussen het FVB en de centra voor deeltijds onderwijs. Zodoende wenst de sector het aantal jongeren in het deeltijds onderwijs zonder werkervaringsplaats gevoelig te verminderen. In dat deeltijdse beroepssecundair onderwijs wordt de modulaire aanpak trouwens organiek gemaakt, eerst in de brede bouwsector, met name op 1 september 2008. Het evalueren van de effectiviteit van de convenants gebeurt door middel van de begeleidingscommissies. Het FVB en de sociale partners, de inspectie, de onderwijsnetten en een afgevaardigde van mezelf zetelen in deze commissies.

Voor de samenwerking met de lokale onderwijsverstrekkers is een fundamentele pijler van de convenants.

Ik denk dan aan de verwevenheid met het lokale netwerk. De stages – het inoefenen van theorie in de praktijk en aanleren van nieuwe competenties – nemen een cruciale plaats in in deze convenants en zorgen ervoor dat de afstand tot de arbeidsmarkt wordt verkleind.

Het FVB-rapport Doorstroming 2004-2005 dat op de raad van bestuur is goedgekeurd op 18 januari 2007 heeft betrekking op het schooljaar 2004-2005. Aangezien de huidige convenants pas zijn opgestart op 1 september 2005, kan het verband tussen de doorstroming en de huidige convenants moeilijk worden gemaakt. In overleg tussen de bouwsector en de VDAB zal het pilootproject 'jeugdwerkplan' opgestart worden om jongeren onder de 25 jaar toe te leiden naar de sector.

Enkele van de mogelijke redenen waarom jonge gediplomeerden niet in de bouwsector aan het werk gaan of er duurzaam aan het werk blijven, werden in uw vraag al aangestipt: de fysieke arbeidsbelasting, het niveau van verloning dat men wenst versus wat men krijgt, en problemen van attitude. Het belang dat aan de houding van de gediplomeerde moet worden toegekend, kan niet genoeg worden onderstreept. De goede start van een loopbaan is cruciaal voor een duurzame tewerkstelling. Daarom besteedt de VDAB momenteel bijzonder veel aandacht aan de opleiding in algemene arbeidsmarktcompetenties. Elke werkzoekende in een bouwopleiding krijgt ook een aantal opleidingsmodules in generieke competenties die hem of haar moeten ondersteunen om een succesvolle overgang te maken naar het bedrijf. Enkele modules zijn bijvoorbeeld: leren telefoneren, hoe jezelf aanbieden in een bedrijf en je persoonlijke voorkeuren verzorgen. Er zijn ook nog andere aspecten, bijvoorbeeld de gevraagde mobiliteit die eigen is aan de sector en soms ook een gebrek aan de juiste technische competenties die het bedrijf vraagt. Daarom is het uiterst belangrijk dat de sector voldoende stageplaatsen aanbiedt die moeten toelaten dat de studenten de reële arbeidsomstandigheden tijdig inschatten. Ik wijs er in dit verband ook op dat de leerlingen tso en bso vanaf september opleidingen zullen kunnen volgen bij de VDAB.

Ten slotte loopt met betrekking tot het aanscherpen van de arbeidshouding in het kader van het Limburgplan een project waarbij alle schoolverlaters van de Limburgse BSO-, KSO (kunstsecundair onderwijs)-, TSO-, DBSO (deeltijds beroepssecundair onderwijs)- en leertijdopleidingen betrokken worden. Ook via het Eén programma 'De 8', waarin acht leerlingen als jaar- en eindwerk in Herent een huis opknappen, wordt het beroeps- en technisch onderwijs in beeld gebracht.

In uw derde vraag verwijst u naar voorstellen van de Bouwunie Limburg. Ad hoc – in functie van de noden die zich aandienen – is er overleg tussen Bouwunie Vlaanderen en het departement Onderwijs. Verder subsidieer ik in het kader van het Limburgplan de vzw Con-

federatie Bouw Limburg die het veerbootproject heeft opgestart. Het project heeft als bedoeling om de instroom van jongeren in de sector te verhogen, zowel op het niveau van het secundair onderwijs als op het niveau van het hoger onderwijs. Samengevat houdt het project in dat de sector een betere begeleiding van jongeren opzet om ze al tijdens hun opleiding nauwer in contact te brengen met ondernemingen en zo de overstap naar tewerkstelling vlotter te laten verlopen.

U vraagt of ik in nieuwe mechanismes in de leerplichtfinanciering voorzie, gericht op wat scholen in dit verband doen. Het antwoord daarop is neen. De leerplichtfinanciering onder de vorm van een werkingsbudget is enerzijds gebaseerd op opleidingskenmerken – de ene opleiding is al duurder dan de andere – en anderzijds op het sociaaleconomisch profiel van de school. Belangrijk is dat ik geen onderscheid meer maak naargelang het onderwijsnet. Ik heb ook een investeringsoperatie gedaan in nijverheidstechnische richtingen. Ik heb dat niet geïntegreerd in het nieuwe financieringssysteem. Ik wil dergelijke specifieke operaties absoluut niet uitsluiten, maar we moeten dat niet te veel doen. Eigenlijk moeten we met de basisfinanciering voldoende bieden. We hebben een heel belangrijke extra voor het nijverheids-onderwijs gedaan. Ik sluit dit niet uit voor de toekomst, maar het moet passen binnen het algemene onderwijsbeleid. Uw suggestie om scholen wat meer projectmatig te financieren, doet me aarzelen. Dat houdt een nogal detaillistische benadering van scholen in weer nieuwe regelgeving. We bezondigen ons daar al veel aan. Dat moet liefst niet te veel gebeuren.

U vraagt naar cijfers in verband met jonge laaggeschoolde allochtonen in de bouwsector. Ongetwijfeld is het dalen van de jeugdwerkloosheid in Vlaanderen onder meer te koppelen aan de inspanningen die we doen in het kader van de sluitende aanpak, nu sinds meer dan drie jaar. Er zijn ook bijzondere inspanningen gebeurd in de mijnstreek. Ik ben niet in staat om op basis van de heel recente gegevens over de daling van de werkloosheid te zeggen wat de bijdrage van de bouwsector daar aan is. Ik durf ook niet zeggen dat we in de bouwsector aanduidingen hebben dat de allochtone tewerkstelling sterk zou stijgen. Dat is veeleer niet het geval. Recente tewerkstellingsgegevens van de Vlaamse bouwsector tonen aan dat het aandeel van de tewerkgestelde allochtonen in de categorie min-25-jarigen 4,4 percent bedroeg tijdens het laatste kwartaal van 2007. Tijdens het laatste kwartaal van 2006 was dit 4,8 percent. Het is dus niet heel duidelijk in de tewerkstellingscijfers waarover we beschikken. Er blijft ongetwijfeld een belangrijke inspanning nodig van de overheid en de sector om dit arbeidsreservoir te benutten om de bouwsector te voorzien van de nodige, goede arbeidskrachten.

Mijnheer Laurys, u vroeg wat we met de screening hebben gedaan. Ik durf daar zomaar niet op te ant-

woorden. Misschien kunt u een schriftelijke vraag stellen om daar een balans van op te maken. De screening heeft ertoe geleid dat de dossiers wat zijn uitgezuiverd. Omdat er met betere dossiers wordt gewerkt, verbetert de vacature-invulling. Dat is de indruk van de consultants en van de leiding van de VDAB. Ik kan u niet voor de vuist zeggen wat er systematisch is gebeurd met de verschillende deelgroepen zoals die in de screening naar voren zijn gekomen. Ik stel voor dat u daarover een schriftelijke vraag indient.

De voorzitter: De heer Vrancken heeft het woord.

De heer John Vrancken: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. We zullen het geheel nog een tijd aanzien. U hebt initiatieven opgesomd. We zullen die in een later stadium evalueren en zien hoe de evolutie in de bouwsector is.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer John Vrancken tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de sterke daling van de werkloosheidscijfers bij allochtone jongeren

De voorzitter: De heer Vrancken heeft het woord.

De heer John Vrancken: Mijnheer de voorzitter, in de loop van december 2007 hebben we in de pers vernomen dat de werkloosheid van laaggeschoolde allochtone jongeren spectaculair zou zijn gedaald. Volgens de VDAB gaat het zelfs om een halvering. In totaal telde Vlaanderen eind december 2007 39 procent minder werkzoekende jongeren dan op het einde van december 2005.

Wat de laaggeschoolde jongeren betreft, gaat het om een daling met 32 procent. De daling is het meest uitgesproken bij de groep jongeren van allochtone afkomst. Het gaat hier dan vooral om jongeren van Marokkaanse of Turkse afkomst die in de dertien Vlaamse centrumsteden wonen. In de centrumsteden, die de grootste Vlaamse steden en de Limburgse mijngemeenten omvatten, loopt sinds twee jaar het jeugdwerkloosheidsplan. Dit plan voorziet in een specifieke begeleiding van jongeren tijdens hun zoektocht naar een baan, en het wordt in samenwerking met de lokale overheden en derdenorganisaties uitgevoerd.

We moeten deze cijfers evenwel relativeren en nuanceren. De Tijd heeft, in samenwerking met de VDAB, een korte analyse uitgevoerd. Het is volgens De Tijd niet duidelijk hoe groot de daling van de werkloosheid bij allochtone jongeren precies is. Met betrekking tot het

jaar 2007 is blijkbaar een bug in de databank van de VDAB geslopen. Naargelang de zoektocht enkel etnische afkomst of etnische afkomst, nationaliteit en opleiding betreft, gaat het voor vorig jaar om een gemiddelde van 35.116 werkzoekende allochtonen of van 13.457 werkzoekende allochtonen. De daling van de werkloosheid bij allochtonen verloopt trager dan bij andere bevolkingsgroepen. Het aandeel in de totale werkloosheid neemt bijgevolg verder toe. Dit is uiteraard het gevolg van het feit dat de Vlaamse samenleving tijdens de referentieperiode, van december 2005 tot december 2007, meer gekleurd is geworden.

Mijnheer de minister, het jeugdwerkloosheidsplan voorziet in begeleiding van jongeren in de dertien centrumsteden. De resultaten zijn vooral merkbaar bij de laaggeschoolde allochtone jongeren. Hoe verhoudt die daling zich tot de resultaten voor laaggeschoolde autochtone jongeren? Waaraan is dit verschil te wijten? Aangezien drie vierde van de laaggeschoolde werkzoekende allochtone jongeren in de centrumsteden woont, werd of wordt vooral op deze doelgroep gefocust. Is dit een mogelijke verklaring? In welke centrumsteden is de daling het significantst? Is voor autochtone en allochtone jongeren een verschillende aanpak gehanteerd? Kunt u de verschillende soorten begeleidingsmaatregelen, zoals jobhunting en sms-berichten, voor allochtonen en autochtonen uiteenzetten? Welk bedrag is sinds de invoering van het jeugdwerkloosheidsplan in de dertien centrumsteden in totaal aan begeleidingsmaatregelen besteed? December 2005 geldt als het referentiepunt voor de vergelijking. Zijn toen alle werkloze jongeren, inclusief de jongeren die toen werden begeleid, in de statistieken opgenomen? Zo ja, is dit ook in december 2007 gebeurd? Vergelijken we hier statistische gegevens die op dezelfde manier tot stand zijn gekomen? In welke sectoren zijn de betrokken jongeren vooral tewerkgesteld? Gaat het hier om publieke of private tewerkstelling? Gaat het hier om tewerkstelling bij de lokale overheden, derdenorganisaties of vzw's? Welk contract hebben de betrokken jongeren voornamelijk gekregen? Gaat het hier om tijdelijke, vaste of interimcontracten?

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Mijnheer de voorzitter, ik sluit me graag bij de vraag om uitleg aan. Ik ben evenwel enkel geïnteresseerd in de spectaculaire daling van de werkloosheid bij jongeren in het algemeen. Ik vind de opsplitsing van de heer Vrancken enigszins tendentius. Ik veronderstel dat hij vooral hierin is geïnteresseerd. Ik wil de minister met zijn succes feliciteren. Ik ben afkomstig van Antwerpen en ik weet dat het in die stad om een halvering van de jeugdwerkloosheidscijfers gaat.

Mijnheer de minister, de heer Vrancken heeft net gevraagd in welke centrumsteden de daling het signifi-

cantst is. Weet u al of bepaalde centrumsteden achterop hinken? Kan dit iets met de samenwerking met de lokale besturen te maken hebben? Ik kan me voorstellen dat goede contacten met de lokale bevoegde schepenen tot een groter succes leiden. Veel beleidsmaatregelen moeten door de lokale besturen en werkwinkels worden uitgevoerd. Weet u of en waarom de samenwerking nog niet overal is wat ze zou moeten zijn?

De voorzitter: De heer De Craemer heeft het woord.

De heer Gino De Craemer: Mijnheer de voorzitter, op economisch vlak is de N-VA een liberale partij en ik kan me dan ook vinden in de vraag van mevrouw De Ridder. *(Opmerkingen)*

Ik heb geen probleem met de vraag om uitleg van de heer Vrancken, maar wel met de manier waarop ze is gesteld. Het lijkt wel of de resultaten te positief zijn. Als het om allochtone jongeren gaat, mag de minister blijkbaar geen al te positieve resultaten bereiken.

Ik ben ook vooral geïnteresseerd in de evolutie van de jeugdwerkloosheid. De vraag is of voor autochtone en allochtone jongeren een verschillende aanpak wordt gehanteerd. Het standpunt van mijn partij is duidelijk: voor ons hoeft dat niet. Aangezien we iedereen gelijke kansen willen geven, moet geen onderscheid worden gemaakt.

Mijnheer de minister, uit de resultaten blijkt dat uw inspanningen lonen. Ik vraag me echter af wat de invloed van de lokale besturen is. Kunt u de resultaten voor de dertien centrumsteden geven? Hinken bepaalde centrumsteden hopeloos achterop?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mijnheer de voorzitter, ik wil eerst een feitelijk antwoord geven. Om de daling van de werkloosheid in de doelgroep te omschrijven, hanteer ik wat ik in verschillende publicaties de strengste definitie heb genoemd. In tegenstelling tot de gangbare definitie, beschouw ik iemand die als werkzoekende een opleiding volgt nog steeds als een werkzoekend. Tijdens de eerste discussies over de resultaten van het jeugdwerkloosheidsplan is hierover enige verwarring ontstaan. Dit staat los van het type opleiding of begeleiding. Iemand die zich nog in dit stadium bevindt, is eigenlijk nog werkzoekend. Dit is niet de gangbare definitie, waarbij werkzoekenden in opleiding uit de statistieken worden gehaald en niet langer als werkzoekend worden beschouwd.

Als we deze strenge benadering volgen, is het aantal werkzoekende laaggeschoolde allochtone jongeren in de dertien centrumsteden in de periode tussen december 2005 en december 2007 afgerond met 33 percent

gedaald. Het aantal werkzoekende laaggeschoolde autochtone jongeren afgerond met 34 percent gedaald. Het verschil tussen beide dalingspercentages is in feite niet significant.

We zouden hieruit kunnen afleiden dat we niet in groepen moeten opsplitsen. Mevrouw De Ridder heeft dat daarnet, allicht met goede bedoelingen, eigenlijk ook gedaan. Ik ben het hier evenwel niet helemaal mee eens. Een groot gedeelte van mijn beleid bestaat uit horizontaal beleid. We zetten een batterij maatregelen in. Die maatregelen gelden voor iedereen, autochtonen en allochtonen, mannen en vrouwen. Dit is ook uitdrukkelijk mijn bedoeling.

Anderzijds weten we wel dat deze acties hebben plaatsgevonden in regio's, subregio's, gemeenten en steden waar heel veel allochtone jongeren werkloos waren. We deden dat natuurlijk niet voor niets. Als we stellen dat er soms een sterke begeleiding nodig is, dan heeft dat ook te maken met kenmerken van een doelgroep. Daarom vind ik het bekijken van de opgesplitste resultaten – dus enerzijds die van de groep allochtonen en anderzijds die van de groep autochtonen – wel relevant.

Als u me vraagt wat ik vind van het feit dat de daling bij zowel autochtonen als allochtonen eigenlijk dezelfde is, maar zeer aanzienlijk, dan moet ik antwoorden dat ik dat objectief gezien eigenlijk wel een succes vind. De voorbije jaren waren er immers heel wat aanwijzingen dat laaggeschoolde allochtonen moeilijker een plaats innamen op de arbeidsmarkt. Daarnaast vind ik het een enorm hoopgevend signaal dat er kansen zijn voor allochtone jongeren. Dat kan natuurlijk ook anders worden gesteld: het betekent ook dat de stelling dat er nooit een baan is voor een allochtone jongere, niet klopt, en soms als een verkeerd excuus geldt. Hoe het ook zij, het is een enorm hoopgevend signaal, maar dat kwam er natuurlijk ook alleen maar dankzij een intense actie. Ik vind dit dus relevant. Ik vind dat we mogen zeggen dat dit een maatschappelijk succes is, al is het maar omwille van dat belangrijke signaal dat er kansen zijn voor allochtone jongeren op onze arbeidsmarkt.

De daling was het meest significant in de Limburgse ex-mijngemeenten Beringen, Heusden-Zolder en Houthalen-Helchteren, en is in de bewuste periode ook erg significant in Mechelen. Mijnheer de voorzitter, het is jammer dat ik mijn tabellen niet bij heb, anders zou ik meteen kunnen antwoorden op de vraag waar er het minste succes werd geboekt. Ik wil die vraag absoluut niet uit de weg gaan. Mevrouw De Ridder, ik denk dat samenwerking met lokale autoriteiten daarbij meespeelt, maar ik zou die conclusie nu niet meteen onduidelijk willen trekken. Daarvoor zou ik de tabel voor me hebben moeten liggen en zou ik zeer goed moeten nagaan waar het minder goed gaat en waaraan dat ligt. Ligt dat inderdaad aan de afwezigheid van

samenwerking met de lokale overheid of niet? Wat dat betreft, moeten we wat oppassen.

Ik denk dat het succes in de Limburgse ex-mijn gemeenten onder meer te maken heeft met de economische omgeving. Zo is Ford Genk opnieuw sterk beginnen te draaien. Het heeft echter ook te maken met de aanwezigheid van een zeer goed netwerk, niet alleen met het lokale sociale middenveld. Dan gaat het over vakbonden die sterk meedoen, aan werkgevers die meedoen. Dat is toch ook zeer belangrijk.

Mijnheer Vrancken, u vroeg of we nu, aan de hand van de gegevens die we hebben over allochtonen versus autochtonen, iets kunnen zeggen over het succes van types van acties. Dat kan ik jammer genoeg niet. In iedere stad en gemeente werd – vanzelfsprekend – een totaalaanbod aan acties ontwikkeld en uitgevoerd voor zowel allochtone als autochtone jongeren. Bij het registreren van het succes van de acties is geen onderscheid gemaakt dat me toelaat daar iets over te kunnen zeggen. Die acties zijn eigenlijk voor iedereen ontwikkeld. Ik kan niet zeggen welke acties nu voor welke groep het meest interessant zijn geweest.

Er werden heel intensieve individuele en collectieve begeleidingsmethodieken uitgetoetst. Ik had ook benadrukt dat de acties vraaggericht moesten zijn: ze moesten vertrekken van reële mogelijkheden op de arbeidsmarkt, en van de bestaande vraag. Anderzijds moesten ze ook wat aanbodgericht zijn en uitgaan van de mogelijkheden en de behoeften van de jonge werkzoekenden. Veel meer kan ik daar nu niet over zeggen.

Voor de begeleiding werd op jaarbasis in een budget van 3.044.700 euro voorzien.

Dan was er de vraag over de definitie. Ik heb al gezegd dat de cijfers die ik nu hanteer, me toelaten om appelen met appelen te vergelijken. De definitie die ik hanteerde voor december 2005 is dus dezelfde definitie als de definitie die ik hanteer voor december 2007. Dat is mogelijk omdat ik een strenge definitie hanteer, waarbij sommige misverstanden worden vermeden, zoals de vraag wat nu precies een begeleiding en een opleiding is. Ik heb dat vermeden door te stellen dat ik jongeren in opleiding en begeleiding als werkzoekend beschouw, punt.

Dan was er de vraag over de sector. Dat was ook het punt bij de vorige vraag, over de bouwsector. Ik heb eigenlijk geen statistieken over de sectoren waarin die jongeren tewerkgesteld zijn. Wel zijn er gegevens over de duurzaamheid van de uitstroom. Van alle laaggeschoolde werkzoekende jongeren met een afgesloten traject eind juli 2007 was na een opvolgperiode van drie maanden 76,3 percent uitgestroomd naar werk. Van die laaggeschoolde werkzoekende jongeren met een afgesloten traject eind juli 2007 was in die opvolgperiode van

drie maanden ongeveer 59 percent elke dag, dus ononderbroken, aan het werk.

Ik vind dat eerlijk gezegd wel goed. Het is jammer dat mevrouw Vogels hier niet meer is, want dit toont aan dat we hier niet bezig zijn met neptewerkstelling of het precariseren van mensen. Bijna 60 percent van de groep die is uitgestroomd, was ononderbroken aan het werk. Dat is goed. Dat betekent niet dat het allemaal rozengeur en maneschijn is, maar ik denk echt dat we hier bezig zijn jonge mensen te helpen en kansen te bieden, en niet met precariseren.

De voorzitter: De heer Vrancken heeft het woord.

De heer John Vrancken: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoorden. Mevrouw De Ridder, ik vond uw opmerkingen in onze richting vrij tendentius. We stellen hier een vraag die op zich al een pijnlijk punt inhoudt voor het beleid van de minister. We herinneren ons dat er steeds werd gehamerd op een achteruitgang van de tewerkstelling bij de allochtone bevolking. Nu stellen we een vraag over die doelgroep, niet om zelf tendentius te zijn, maar gewoon om informatie in te winnen. Ik denk niet dat u in die vragen een bepaalde bedoeling van het Vlaams Belang moet zien.

Mijnheer de minister, u zegt dat Houthalen-Helchteren tot de grootste dalers behoort. Daar ging het over een totaal van ongeveer twaalf werklozen, die nu geparkeerd zijn in een vzw die wordt gefinancierd door de overheid. Zo hebben ze werk gekregen. Natuurlijk kan zo worden gezegd dat de daling het grootst is in die mijn gemeenten. We zijn nog aan het nakijken of dat bij de andere gemeenten ook zo is. Als de Vlaamse overheid investeert in vzw's die de jongeren uit de werkloosheidscijfers halen, dan lijkt het me dat er geen sprake is van een correct beeld van de tewerkstelling of de daling van de werkloosheid bij jongeren in het algemeen.

Voor het overige wachten we de evaluatie op het einde van dit jaar af, en de evolutie in die sector.

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Mijnheer de minister, ik wil iets verduidelijken. Die horizontale benadering is voor ons uiteraard ook het belangrijkste, wat niet uitsluit dat soms een extra inspanning zal moeten worden geleverd om bepaalde doelgroepen te kunnen bereiken.

Ik wilde enkel opmerken dat, als we vaststellen dat de daling bij autochtone jongeren 34 percent bedraagt en bij allochtone jongeren 33 percent, het opvallend is dat die vraag enkel wordt toegespitst op de spectaculaire daling bij allochtone jongeren. Uit de vraag bleek duidelijk dat daarvoor een verklaring wordt gevraagd,

daar dit niet kan kloppen: dat was althans de tendens die ik las in de vraag. Ik heb inhoudelijk verduidelijkt wat onze mening is.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de aanwezigheid van interimconsulenten in VDAB-opleidingscentra

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb kunnen vernemen dat alle Gentse uitzendkantoren die dat willen, vanaf april een consulent naar het VDAB-opleidingscentrum in Wondelgem zullen kunnen sturen.

Er zijn continu 700 tot 800 cursisten aanwezig die uiteraard tijdens hun opleiding op zoek zijn naar een job. Op die manier zou men de interimconsulenten dus dicht bij de bron brengen. Er zijn al goede ervaringen geweest met het in huis brengen van interimkantoren. Ik verwijs naar een aantal werkwinkels waar men die praktijk al een aantal jaren toepast.

Toch denk ik dat we nuance moeten proberen te zoeken. Deze praktijk roept bij mij een aantal vragen op. Ik heb vastgesteld dat in een aantal cursussen die langer duren, veel mensen vroegtijdig uitvallen. Ze kiezen vaak om preciaire, sociale redenen voor een heel korte tewerkstelling die dan tijdelijk wat zaad in het bakje brengt, maar toch maken ze hun cursus niet af. De opleidingswereld stelt dit vast, en dat leidt tot een aantal frustraties omdat men telkens opnieuw in mensen moet investeren.

Mijnheer de minister, kunt u garanderen dat de cursisten hun opleiding voltooiën alvorens in te gaan op een aanbod? Is er een 'terugkeeroptie' mogelijk? Kunnen we in het kader van het garanderen van duurzame tewerkstelling, geen link leggen naar de optie 'vast werk'?

Welke systemen worden ingebouwd om dat project te evalueren? Ik ga er tenminste van uit dat het geëvalueerd wordt. Ik wil ook pleiten voor een evaluatie van de duurzaamheid van de tewerkstelling en van de kwaliteit van deze dienstverlening. Plant u een uitbreiding van dit project?

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Onze fractie sluit zich aan bij de vraag van de heer Van Malderen. Ik denk dat

het goed is dat de interimsector betrokken wordt bij de arbeidsbemiddeling.

Het gaat hier om een nieuw project bij een van de grootste VDAB-centra in Vlaanderen. Maar zoals in een interview met de heer Vuylsteke van VDAB Gent wordt onderstreept, gaat het om de gepaste toestroom van de cursisten naar de interimkantoren. Dat is de kern van de zaak, en dat is heel belangrijk. Wij sluiten ons aan bij de heer Van Malderen, en wij vinden dus ook dat dat niet ten koste mag gaan van het volgen van een opleiding.

De voorzitter: De heer De Craemer heeft het woord.

De heer Gino De Craemer: Ik wil me ook graag aansluiten. Net zoals in opleidingscentra zijn er nu ook in bedrijven interimkantoren actief. Het is een positieve evolutie, maar er moeten duidelijke afspraken worden gemaakt over het afmaken van de opleiding. Want dat is voor de cursist het allerbelangrijkste. Hij kan daardoor iets bijleren, krijgt een getuigschrift en krijgt zo een echte kans op duurzame tewerkstelling.

Daarom kom ik terug bij mijn drie voorwaarden die ik al gesteld heb bij de vraag van mevrouw Vogels. Ik vraag om rekening te houden met de competenties van de cursisten en de verworven kennis tijdens de opleiding. De duur van de interimcontracten en de mogelijkheid om vast werk te kunnen aanbieden zijn belangrijk. En uiteraard is evaluatie een conditio sine qua non vooraleer aan uitbreiding van dit project te denken.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wil eerst in de breedte antwoorden op de vraag van de heer Van Malderen.

De competentiecentra van de VDAB verstrekken opleidingen uitsluitend in functie van directe tewerkstelling, met uitzondering van bepaalde vooropleidingen die noodzakelijk zijn voor een verdere finaliteitsopleiding. Tijdens het volledige opleidingstraject wordt de nadruk gelegd op solliciteren, vacatureverkenning en matching tussen job en eigen competenties. Indien blijkt dat een cursist voor het einde van zijn theoretische opleidingstijd aan het werk kan, verdient deze optie de voorkeur en zal de betrokken cursist in eerste instantie door de VDAB verder begeleid blijven tijdens de stage, de individuele beroepsopleiding in de onderneming of een andere tewerkstellingsmaatregel.

Sinds kort heeft de VDAB tevens een terugkeerprogramma ingebouwd voor cursisten die hun opleiding vroegtijdig beëindigd hebben omwille van tewerkstelling, waardoor deze cursisten in hun nieuwe hoedanigheid als werknemer hun afgebroken opleiding kunnen voortzetten door het gebruik van opleidingscheques.

De VDAB plaats uitzendarbeid op gelijke voet met het reguliere arbeidscircuit, aangezien diverse studies reeds duidelijk maakten dat 63 procent van de uitzendkrachten een vast contract krijgt nadat het tijdelijke contract is afgelopen. De VDAB heeft trouwens een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met Federgon waarin precieze modaliteiten hierover zijn opgenomen.

Het spreekt voor zich dat, omwille van de geleverde opleidingsinvestering in de VDAB-competentiecentra, hier de focus ligt op uitzendjobs met optie 'vast werk'. De begeleiding van de cursisten in de VDAB-centra houdt ook in dat dergelijke opties steeds doorgepraat worden met de cursisten. Overigens is deze werkwijze niet beperkt tot interimkantoren, maar worden ook bedrijven al jarenlang in de competentiecentra uitgenodigd.

Het pilootproject in het VDAB-competentiecentrum in Wondelgem wordt zes maanden na de opstart geëvalueerd, zowel door de VDAB als de betrokken uitzendkantoren, zowel kwantitatief – wat is de uitstroom uit de werkloosheid van de cursisten – als kwalitatief – welke soort jobs zijn het en is er een overgang naar duurzame tewerkstelling. Ook de bekomen input voor aanpassing en verbetering van de opleidingsprogramma's en de meerwaarde van de samenwerking op het vlak van infoverstreking ten aanzien van cursisten worden bekeken.

In de jaarlijkse cursistenbevraging die de VDAB organiseert, zal dit specifieke item ook opgenomen worden om zo de tevredenheid van de cursisten over deze bijkomende dienstverlening via de uitzendkantoren te meten. Een verdere uitbreiding van dit pilootproject in andere VDAB-competentiecentra kan pas overwogen worden na de evaluatie en indien de materiële mogelijkheden van zowel de VDAB als uitzendsector dit toelaten.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Ik noteer vooral het feit dat er toch wel in begeleiding wordt voorzien en dat die gegarandeerd wordt, zowel bij het leren solliciteren, de bespreking van het aanbod als bij het moment dat de mensen de stap zetten naar de arbeidsmarkt.

Ik heb met genoeg vastgesteld dat er sprake is van een terugkeeroptie. Dat is nieuw voor mij. Dat vangt heel wat moeilijkheden op en laat de overgang tussen leren en werken vlotter verlopen.

Het is goed dat men binnen de VDAB, met een zekere autonomie en inspeland op een aantal dynamieken, proeftuinen kan opzetten, maar het is belangrijk ze goed te evalueren. Ik heb kunnen afleiden dat dat gepland is. Ik kan er alleen maar voor pleiten om bij die evaluatie ook de gebruikers – de cursisten – te betrekken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Martine Fournier tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de opleidingscheques

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Mijnheer de minister, mijnheer de voorzitter, geachte collega's, in een schriftelijke vraag van 19 december 2007 vroeg ik u naar het verschil tussen het bedrag voor de opleidingscheques in de beleidsbrief Werk 2008 en het bedrag in een antwoord op een schriftelijke vraag van mevrouw Crevits.

In uw antwoord liet u weten dat er jaarlijks heel wat aanvragen voor opleidingscheques geannuleerd worden. In 2003 bedroeg het aantal annuleringen nog 17,70 procent. Het aantal annuleringen daalt echter elk jaar en stond in 2006 op 8,7 procent.

Op de website van de VDAB worden drie mogelijke gevallen opgesomd, waarin de cheques worden terugbetaald: de opleiding is geannuleerd of er zijn te veel kandidaten; een overlijden, ziekte of ongeval; andere gevallen van overmacht.

Mijnheer de minister, hebt u een verklaring voor de daling van het aantal annuleringen? Zijn de annuleringen sectorgebonden? Wat zijn de belangrijkste redenen voor de annuleringen? Welke deadline wordt in de terugbetaling gehanteerd? Hoe en door wie wordt controle uitgeoefend op de annuleringen?

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Mijnheer de voorzitter, ik zal kort zijn. In het verleden hebben we in de commissie al meermaals gesproken over het al dan niet bereiken van de doelgroepen. Uit de discussies bleek dat de opleidingscheques vooral worden gebruikt door de hogeregevoelenden, terwijl het veeleer de bedoeling was om laaggeschoolden de kans te geven een deel van hun opleidingsachterstand in te halen. Er zijn een aantal inspanningen gedaan. Zo zijn, onder andere, de besteedbare sommen gewijzigd.

Mijnheer de minister, zijn de cijfers over het bereiken van de doelgroep beter dan vroeger? Of speelt hier het mattheuseffect?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mijnheer Laurys, ik kan u daar niet onmiddellijk gegevens over geven. Er is ondertussen ook geen nieuwe, grondige studie uitgevoerd. Ik vrees overigens dat het mattheuseffect nogal structureel en inherent is in het reilen en zeilen van de

samenleving. Het is niet zo eenvoudig daar een remedie voor te vinden. Ik stel voor dat u hierover een schriftelijke vraag stelt. Ik heb op dit moment geen antwoord voorhanden.

Mevrouw Fournier, u verwijst naar terugbetalingen die op verzoek van de werknemer gebeuren. Die zijn niet opgenomen in de vermelde statistieken. De statistieken betreffen annuleringen van aanvragen. Aanvragen worden geannuleerd wegens het niet voldoen aan de voorwaarden: geen werknemer op het ogenblik van de aanvraag; geen woonplaats hebben in het Vlaamse of Brusselse Hoofdstedelijke Gewest; geen, een laattijdige of verkeerde betaling van de opleidingscheques. De annuleringen – en dus niet de terugbetalingen op verzoek van de werknemer – bedroegen respectievelijk 8,70 percent van de aanvragen in 2006 en 17,70 percent in 2003 van de aanvragen.

Door een betere bekendheid van het systeem is het aantal annuleringen de afgelopen jaren gevoelig teruggelopen.

Bij het bestellen van opleidingscheques moet de aanvrager geen sectorgebonden gegevens kenbaar maken. Daardoor zijn hierover geen gegevens beschikbaar. Het niet voldoen aan de voorwaarden – geen werknemer zijn en het niet tijdig betalen van de opleidingscheques – is de voornaamste reden dat aanvragen geannuleerd worden. De werknemer kan een terugbetaling vragen binnen de geldigheidsperiode van de opleidingscheques.

In functie van de annuleringen consulteert de VDAB de Kruispuntbank, voor de woonplaats van de aanvrager, Dimona, voor het statuut van de aanvrager, en de firma Accor, voor de vaststelling van geen, een laattijdige of verkeerde betaling van de opleidingscheques.

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Ik heb daar niets meer aan toe te voegen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
